

Vláda beze změn a s šancí

Ministry premiér měnit nebude. Po lavině hrozeb, kdy někteří měli odejít bezpodmínečně, jiní vzápětí, neodejde nikdo. Situace této nedávno letní, nyní už pomalu zimní vlády, která si vydobyla u veřejnosti nebývalou míru respektu, je divná. Potřebuje premiér ministery měnit? Potřebuje poslouchat tlak politických stran? Uprímně, nepotřebuje nic. Ví, že strany naopak potřebují jej včetně jeho vlády, ale samy mu nijak užitečné být nemohou. Premiér Fischer si užívá zvláštní míru svobody a nezávislosti. Dát mu nedůvěru by znamenalo stokrát větší krizi, než jakou teď po paroubkovském zemětřesení řeší on.

Důležitější než taktické a prestižní šachy s ministry je program, který vládě Sněmovna dovolí. Nebo který si Fischer u Sněmovny v příštích dnech ve své speciální situaci prosadí. Chtěli od něj hlasování o

Karel Steigerwald komentátor MF DNES

důvěře, nakonec jim stačí schválení rozpočtu. Pokud schválen bude.

ČSSD se chystá na sadu extra výjimek, komu ještě dát ze státní pokladny peníze, které mají jít za rámec dosavadních kompromisních dohod. Úspěšnost (relativní) navrženého rozpočtu by sice nabouraly, ale kdo se o to dnes stará – důležité je, že by mohly pomoci ČSSD ve volbách. Fischerova vláda se do voleb nechystá, nemusí se o takové handy starat.

Výměny ministrů, hlasování o důvěře a podobné efekty nemají žádný smysl. Vláda tu bude do voleb, jiná není. Čeká ji dramatický střet. Paroubek (a možná nejen on) si bude chtít koupit důchodce bez ohledu na to, jakou díru do rozpočtu ještě vyhloubí. Fischer bude hájit svou čest racionálního a zodpovědného premiéra.

Zdá se, že Fischerova pozice je silnější. Náhledem do textu staré „socdemácké“ písně z 19. století si můžeme připomenout, že Fischer ztratí leda své okovy, zatímco Paroubek, pokud by chtěl povalit už druhou vládu v jednom roce, zasadil by sám sobě smrtelnou ránu.

Zajímavé by bylo zjistit, co žene vpřed premiéra. Fascinace mocí to není. Obstat před vlastním hodnotovým světem? Neponížit svou vlastní inteligenci? To jsou motivy, na které se v české politice už málem zapomnělo. Jestlipek se Fischerovi vyplatí?

Lisabon poškodí Česko

Předseda Evropské komise José Manuel Barroso nedávno prohlásil, že „není v zájmu České republiky zdržovat dokončení ratifikace Lisabonské smlouvy“.

Není zřejmé, zda tato poznámka vrcholného představitele Evropské komise byla míněna jako výhrůžka, nebo pouze jako konstatace.

Každopádně stojí za to zamyslet se věcně a důkladně nad tím, co by Lisabonská smlouva po přijetí skutečně znamenala pro Českou republiku.

Lisabonská smlouva znamená zásadní přesun moci na Evropskou unii. Usnadní přijímání legislativy na úrovni Bruselu na úkor tvorby zákonů v národních parlamentech včetně Parlamentu České republiky.

Smlouva ruší ve více než šedesáti oblastech národní veto neboli právo zástupce členské země říci návrhu směrnice ne. Česká republika by se vzdala práva vetovat nové návrhy evropské legislativy od trestního práva po řadu otázek týkajících se zahraniční politiky.

Pokud nebudete souhlasit s návrhy Komise, nebude vám to nic platné, protože Česká republika nebude moci vetovat návrhy, které pro ni budou nežádoucí.

Hlas menších zemí zeslábně

Nový systém hlasování současně snižuje práh pro schválení směrnice v oblastech, kde se bude uplatňovat většinové hlasování namísto principu jednomyslné shody. Nový systém hlasování kvalifikovanou většinou v Radě ministrů Evropské unie je složitý, ale jeden z jeho hlavních rysů je, že razantně snižuje hlasovací sílu menších zemí.

Podle jedné studie akademických pracovníků prestižní vysoké školy London School of Economics by Lisabonská smlouva snížila hlasovací sílu České republiky pro blokování navržených směrnic o celých 51 procent, zatímco možnost Německa bránit směrnicím, které mu nebudou vyhovovat, by se snížila o pouhých dvě procenta. Znamená to, že pro Českou republiku bude mnohem obtížnější

Pieter Cleppe šéf bruselské kanceláře Open Europe

ovlivňovat pravidla Evropské unie žádoucím směrem.

Tsunami nových pravidel

Tyto změny pravidel nevyhnutelně povedou k tomu, že Evropská unie bude vytvářet více pravidel než dosud. Institut Open Europe spočítal, že náklady občanů a firem na

plnění nařízení Evropské unie jen za posledních pět let vzrostly o více než polovinu, ze 108 miliard eur na více než 161 miliard eur ročně – po přijetí Lisabonu by tyto náklady rostly ještě rychleji.

Studie navíc zjistila, že 62 procent nákladů občanů a firem na plnění zákonů a nařízení v České republice má již nyní své kořeny v legislativě Evropské unie, kde je mnohem složitější podrobovat legislativu demokratické kontrole, než jak je tomu na národní úrovni.

Pod Lisabonskou smlouvou by se náklady legislativy jen dále zvyšovaly. Pokud máme konkurovat silné Americe a silící Číně, pak poslední, co evropské podniky potřebují, je usnadnit institucím Evropské unie s nedostatečnou mírou kontroly a odpovědnosti chrlení dalších a dalších byrokratických nařízení.

Nejde však zdaleka jen o podnikání. Pokud by Lisabonská smlou-

va vstoupila v platnost, rozšířila by obrovským způsobem kontrolu Evropské unie nad důležitými oblastmi veřejné politiky.

Unie bude mluvit i do sportu

Poprvé by Evropská unie získala pravomoc mluvit do oblastí, jako jsou zdravotnictví, doprava, sport.

Lisabonská smlouva by také dala Evropské unii nové obrovské pravomoci v mimořádně citlivých oblastech, jako je spravedlnost a trestní právo.

Evropský soudní dvůr v Lucemburku by se stal v těchto oblastech de facto nejvyšším soudem pro Českou republiku a nevolení soudci Evropského soudního dvora by postupně začali formovat čes-

de platit možnost národního veta, a dojde k možnosti zvyšovat pravomoci Unie bez nutnosti ratifikace.

Jak nedávno konstatoval německý Spolkový ústavní soud: „Postavení národních parlamentů by bylo výrazně oslabeno vzhledem k omezení oblastí, kde je nutná jednomyslná shoda a vzhledem k přesunu policejní a justiční spolupráce na nadnárodní úroveň.“

S Lisabonskou smlouvou by se poprvé stala Listina základních práv Evropské unie právně závazným dokumentem. Je pravděpodobné, že by začala postupně měnit právo členských států skrze rozsudky Evropského soudního dvora, který by získal nové rozhodovací pravomoci. Evropská komise potvrdila, že Lisabonská smlouva zavádí nová práva.

Nadvláda soudního dvora

Je těžké předvídat, jak se Evropský soudní dvůr svých nových pravomocí chopí, proto český prezident Václav Klaus oprávněně žádá právní záruky.

A nebude žádná katastrofa, pokud dojednání těchto záruk zdrží Lisabonskou smlouvou o pár měsíců.

Když už evropští politici dotlačili Irsko k druhému referendu poté, co Lisabonskou smlouvou voliči nejprve loni v červnu odmítli, jsou už zoufale nedočkaví, aby smlouva platila. Budou ochotní udělat cokoli, aby českého prezidenta přiměli podepsat. Musíme tomuto nedemokratickému tlaku odolat.

Lepší Evropa?

Průzkumy ukazují, že většina lidí v Evropské unii by se chtěla referendem vyjádřit ke smlouvě, která přenáší národní pravomoci na EU, včetně 82 procent českých voličů. Tyto hlasy byly v celém schvalovacím procesu ignorovány.

Ve Velké Británii lidé vyjadřují touhu po referendu dost hlasitě a Konzervativní strana, která pravděpodobně jarní volby vyhraje, vypsalí referenda slíbila, pokud smlouva stále nebude v platnosti.

Teprve další vývoj ukáže, zda bude tato nedemokratická smlouva jednou provždy zastavena. Jedině to by umožnilo změnit Evropu k lepšímu.

Tak vidím soudce Klokočku

Vlastně ta oslava osmdesátých narozenin byla jeho poslední. Vladimír Klokočka, mimořádný člověk, ústavní soudce a vysokoškolský profesor, včera zemřel. Náhle, nikdo to nečekal.

Klokočka působil nejdříve jako vysokoškolský učitel práva na Karlově univerzitě v Praze, v roce 1968 se zapojil do reformního hnutí a stal se prvním děkanem obnovené právnické fakulty v Brně. Jenže po nástupu normalizace byl zbaven všech funkcí, a po podpisu Charty 77 dokonce donucen k emigraci.

V Mnichově na univerzitě se věnoval pedagogické a vědecké činnosti. Po listopadu 1989 se vrátil do Československa, byl jmenován univerzitním profesorem a v roce 1993 soudcem Ústavního soudu. Také publikoval knihy Politické reprezentace a volby v demokratických systé-

Kateřina Šimáčková soudkyně, Nejvyšší správní soud

mech, Ústavní systémy evropských států a Ústavy států Evropské unie.

Jako soudce zpravodaj formuloval klíčový náleží Ústavního soudu o protiprávnosti komunistického režimu, jenž se vypořádával s pokusem povýšit formální kontinuitu s právem starého režimu na uznání předchozího nedemokratického práva.

Ústava demokratického právního státu totiž není založena na hodnotové neutralitě, není jen pouhým vymezením institucí a procesů, ale obsahuje i základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti; použití práva podmiňuje respektováním základních hodnot demokratické společnosti a těmito hodnotami také poměruje i užívání právních norem. Klokočka také ve svých rozhodnutích naznačil zásady ústavního přezkumu volebních zákonů.

Celý svůj život se snažil ovlivňovat společnost v duchu demokratických hodnot, vystupoval proti snahám o politické zneužívání justice či účelovým zásilněním ústavy (zkrácení volebního období ústavním zákonem). Klokočkova práce byla vždy poutavou službou spravedlnosti a ústavnosti, ne samoúčelnou intelektuální exhibicí; jasně zásadově postoje vyjadřoval s noblesou.

Pro Klokočkovy texty, ale i právní, politická a morální stanoviska je typická jejich jednoznačnost a srozumitelnost při současném postihu ně všeho podstatného.

Nový magazín Víkend DNES

48 stran

víkendového
čtení v novém

magazínu

MF DNES

Každou sobotu!

Radana Vítková editorka

S novým magazínem získalo víkendové čtení výrazně větší prostor. Přibyl témat, která zasahují mnohem víc i do oblasti životního stylu. A formát? Přesně do kabelky. Už se mi to osvědčilo.

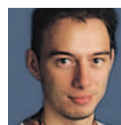
Petr Hořejší art direktor

Nejsem velký čtenář novin, ale magazín Víkend, to je něco jiného. Nejprve strávím téměř celý týden jeho přípravou, pak si ho v sobotu pořádně prohlédnu a pak i – někdy – přečtu.

Martina Riebauerová zástupkyně šéfredaktora

Při čtení sobotního Víkendu chci něco nového objevit, nechat se překvapit, šokovat, klidně i dojmout či naopak rozhořčit, ale taky ještě pobavit, uvolnit, rozptýlit. Pro tohle všechno je tu místo.

Milan Eisenhammer redaktor

Doufám, že vás budeme ještě víc bavit než dřív. Líbí se mi třeba rubrika Story – o nepopsaných „obyčejných“ lidech s neobyčejnými příběhy.

Sobotní MF DNES s magazínem Víkend jen 50 Kč za měsíc!

Pošlete SMS na číslo 90211 podle vzoru: PRE VIK jan novak jindriska 12 praha 1 10000. Objednejte do středy 14:00 a už v sobotu najdete magazín Víkend DNES ve vaší schránce. Cena odeslané SMS podle běžného tarifu vašeho operátora, konečná cena za předplatné je hrazena příchodí zpoplatněnou SMS ve výši 50 Kč vč. DPH. Službu zajišťuje ATS. infolinka 776 999 199 (po-pá, 8:00-16:00).